

Виховання студентської молоді як основний напрямок в процесі успішної соціалізації майбутніх спеціалістів

К.Д.ГОРЯЇНОВА, О.А.ШЕКШУЄВ

Харківська національна академія міського господарства

Нині українці переживають драматичні часи розбудови національної держави, пошуку консолідуючої національної ідеї сучасних концепцій суспільного та приватного життя співзвучних народній ментальності та характеру. Історичним змістом цього процесу є вивільнення творчого потенціалу нації, створення адекватних умов його реалізації та збагачення.

Світова практика переконує, що у розв'язанні цього завдання надзвичайно важливу роль відіграють національні системи освіти, виховання та соціалізація молоді.

Соціалізація – це базова мета й основа роботи з молоддю. Вирішення даної проблеми потребує не тільки уточнення теоретичних позицій, але й конкретних практичних дій, методів впливу на процес соціалізації в цілому. Для цього необхідно визначити особливості студентства як соціальної групи.

Студенти – це специфічний соціальний прошарок молоді, оскільки їх соціалізація відбувається в соціокультурному середовищі, яке має певні особливості (соціально-психологічні зв'язки в групі, гуртожитку, спілкування один з одним у вільний від занять час, постійний контакт з викладачами – людьми, які відносяться до культурної еліти суспільства, що сприяє розвитку в них психолого-педагогічних знань, вмінь, навичок культурної комунікації).

Саме в студентські роки відбувається найактивніше залучення людини до цінностей культури й придбання навичок суспільно-політичної діяльності, а також інтенсивне розширення кола спілкування. У студентів активно формується світогляд, розвивається пошукова діяльність. Цьому сприяє особливий уклад вузівського життя, обумовлений особливим характером праці і спілкування, реалізації соціальних ролей, організацією життєдіяльності студентів.

Слід ураховувати також той факт, що студентська молодь більше, ніж учнівська, схильна до самоконтролю й самовиховання. Тому останнім часом багато уваги приділяється саме студентському самоврядуванню, формуванню студентських спілок, союзів, громад тощо. Функції самоврядування в таких об'єднаннях різноманітні: це соціальний захист молоді, задоволення прагнення студентів до самореалізації, самовираження, а також їх комунікаційних, організаційних потреб.

Метою виховання у вищих навчальних закладах є підготовка не тільки висококваліфікованих фахівців, а й усвідомлення своєї ролі в суспільстві, і найважливіше – розвиток духовності особистості.

Головними критеріями ефективності виховної роботи виступають рівень національної свідомості, навчально-наукової і громадської активності; переростання виховання в самовиховання; дотримання моральних і етичних норм; відсутність правопорушень.

Академія виховує студентів за допомогою величезної кількості факторів, одним з яких, можливо основним, є атмосфера і процес вільного спілкування з професорами та викладачами. Півгодинна бесіда з викладачем у вільний від занять час іноді впливає на свідомість студента сильніше, ніж прочитаний перед тим курс лекцій.

Таким чином, виховання сучасної студентської молоді – цілеспрямований процес і результат соціально-культурного співробітництва студента з вузівським співтовариством. Основою процесу соціалізації студентів у навчальний і позанавчальний час повинна бути активна роль особистості стосовно до себе, обставинах свого життя, взаємодії особистості і суспільства.